ARIOGALA + JUOZAS BARZDA | PRIMARY CORRESPONDENCE EXHIBITS

Explanatory cover • compiled 16 November 2026 • proposed single public-document URL

Purpose and provenance

This packet accompanies the Ariogala supplemental town research report. It reproduces two contemporary institutional letters in full. Its purpose is to preserve (1) LGGRTC's signed qualification of the Barzda–Dagys command attribution at Ariogala and (2) Žemaitija National Park Directorate's signed confirmation of removal of two Barzda-specific commemorative objects elsewhere in Lithuania. These are separate localities, separate institutions and distinct evidentiary questions.

Exhibit A | LGGRTC letter 55R-1157 (16 November 2026)

3 original pages appended intact. Responds to ARI-003, incoming 7R-1316, concerning Ariogala massacre/burial site KVR 2090 and two LGGRTC interpretation boards. Signed by acting Director-General Arūnas Bubnys. Reports that the public narrative attributes command of arriving 3rd Company soldiers on 1 September 1941 to Juozas Barzda, although the published chronology states Barzda's transfer on 18 August and Anatolijus Dagys's succession. The Centre states that command of the specific expedition needs verification through primary records. No primary personnel or witness copies are enclosed. Other testimony, unit participation, and interpretations are not thereby negated.

Exhibit B | Žemaitija National Park Directorate letter S-432-1.41 Mr (November 2026)

2 original pages appended intact. Signed by director Ramūnas Lydis 13 November, registered 16 November. Reports an archaeological investigation at a presumed Barzda grave (no remains found), removal of a symbolic 2008 gravestone (removal date unstated), and removal on 26 October 2026 of an oak plaque specifically dedicated to Barzda following consultation with the initiators. The response does NOT confirm removal of the entire August 2004 group information stand at Babrungėnai. No independent site inspection is supplied.

Interpretation limits

The Park letter is official testimony of institutional action, not proof that the researcher's 22 October BAR-003 request caused the removal four days later. It is not an Ariogala memorial-correction letter. The LGGRTC response is not a criminal judgment and does not prove whether Barzda did or did not attend Ariogala; it confirms that a specific command attribution needs corroboration.

Historical-source lead: 2014 letter, NOT contained as an institutional original

A third-party online transcription of LGGRTC letter 13R-81 (27 March 2014) attributes claims of Barzda's personal participation at Ariogala to the interrogations of Pranas Matiukas (LYA K-1/58/47337/3, vol. 1, leaves 163–165) and Petras Zelionka (same file, vol. 6, leaves 305–306). The transcript is a research lead only until the original institutional letter and original interrogations are checked. Online transcription: dg.lapas.info/irasas/kokia-informacija-apie-holokausto-dalyviu-sarasa-oficialiai-yra-pateikes-genocido-tyrimo-centras/

DOCUMENT CHRONOLOGY & EVIDENCE MAP

DATE	DOCUMENTED EVENT
27 Mar 2014	LGGRTC 13R-81: publicly transcribed allegations concerning Barzda in several killing operations, including Ariogala. Original letter not examined.
22–23 Oct 2026	BAR-003 signed request, and BAR-003-S1 signed supplement, addressed to Žemaitija National Park / competent recipients.
26 Oct 2026	Park Directorate reports that it removed the oak PLAQUE dedicated to Barzda, not necessarily the entire group stand.
13 Nov 2026	Director Ramūnas Lydis signs the Park letter confirming plaque and earlier symbolic-gravestone removals.
16 Nov 2026	Park letter registered S-432-1.41 Mr and delivered by DBSIS (10:04 Lithuania time).
16 Nov 2026	LGGRTC 55R-1157 signed, registered; admits Ariogala-specific expedition command requires primary-source verification.
16 Nov 2026	Researcher forwards Park source to Evaldas Balčiūnas; circulates a private factual summary; sends a Lithuanian thank-you to Director Lydis (08:43 Pacific). These are correspondence actions, not independent site evidence.

Related source documents retained separately

BAR-003 original signed request: https://drive.google.com/file/d/14gd_GsqxBsykZDDqm3jc44SCtpQI9-Hp/view

BAR-003-S1 original signed supplement: https://drive.google.com/file/d/1f177TZBflpvFQcCe0QQH_so7bipZuvqj/view

Park Directorate original signed ADOC: https://drive.google.com/file/d/1SZm_GjFw7qw0n7k5q2_Wh9EGlplaw8gI/view

LGGRTC original signed ADOC: https://drive.google.com/file/d/1578KlYrf8-QEmpsUqyWsKzNfo3dqOYxS/view

The letter-reproduction pages following this cover are not edited, rearranged internally, translated or annotated. A PDF reproduction is not an independent ADOC cryptographic validation. The signed ADOC files should be retained for provenance.

LIETUVOS GYVENTOJŲ GENOCIDO IR REZISTENCIJOS TYRIMO CENTRAS

Biudžetinė įstaiga, Didžioji g. 17/1, LT-01128 Vilnius, tel. (0 5) 231 4139, el. p. centras@genocid.lt
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 191428780

Grant Arthur Gochin
El.p.: ggochin@gmail.com

2026-11-
Į 2026-10-16 raštą

DĖL INFORMACIJOS APIE ARIOGALOS MEMORIALINĮ ŽENKLĄ IR INFORMACINIUS STENDUS PATEIKIMO

Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centras (toliau – Centras) išnagrinėjo Jūsų prašymo dėl Ariogalos žydų žudynių ir užkasimo vietos (Kultūros vertybių registro kodas 2090) 4 punktą. Prašymas Centre užregistruotas 2026 m. spalio 19 d., registracijos Nr. 7R-1316. Centras pagal kompetenciją teikia informaciją apie memorialinį ženklą, informacinius stendus ir juose pateikto teksto šaltinius.

Dėl 4 punkto a papunkčio

2022 m. birželio 27 d. Ariogaloje įrengti du informaciniai stendai „Ariogalos žydų likimas 1941 m.“ Vienas stendas įrengtas prie buvusių sinagogų, kitas – žydų žudynių vietoje prie Dubysos. Stendų tekstas ir nuotraukos skelbiami Centro interneto svetainėje https://www.genocid.lt/centras/lt/3694/a/. Abiejų stendų vietų koordinatės pateikiamos Centro informacinių stendų kataloge https://www.genocid.lt/centras/lt/811/c.

Dėl 4 punkto b papunkčio

Prie buvusių sinagogų įrengto stendo tekstas ir žydų žudynių vietoje prie Dubysos įrengto stendo tekstas sutampa su Centro interneto svetainėje paskelbtu tekstu „Ariogalos žydų likimas 1941 m.“.

Dėl 4 punkto c papunkčio

Arūno Bubnio straipsnio „Lietuvių policijos 1(13)-asis batalionas ir žydų žudynės 1941 m.“ 75 išnašoje pateikta 1941 m. rugpjūčio 17 d. Kėdainių apskrities policijos vado pranešimo Policijos departamento direktoriui archyvinė nuoroda – Lietuvos centrinis valstybės archyvas (toliau – LCVA), f. R-683, ap. 2, b. 2, l. 8. Dėl šio dokumento kopijos galite kreiptis į LCVA.

Centro paskelbtame tekste nurodyta, kad 1949 m. gruodžio 27 d. Ariogalos valsčiaus pažymoje pateikiami duomenys apie Ariogalos valsčiaus ribose 1941 m. rugsėjo 1 d. sušaudytus asmenis. Dėl pažymos paieškos ir kopijos galite kreiptis į valstybės archyvus. Tikslesnę joje pateiktų duomenų teritorinę aprėptį reikėtų tikrinti pagal patį dokumentą.

Centro tekste sąsaja tarp vokiečių karininko, vadinto „Šulcu“, ir SS oberšturmfiurerio dr. Alfonso Scholzo pateikta kaip prielaida. Konkretaus šią tapatybę patvirtinančio dokumento archyvinė nuoroda prie paskelbto teksto nepateikta.

Aprašydamas 1-ojo bataliono 3-iosios kuopos ir vietos policininkų veiksmus Ariogaloje, A. Bubnys straipsnio 76 ir 77 išnašose nurodo J. Vaičiaus 1961 m. balandžio 12 d. tardymo protokolą

(Lietuvos ypatingasis archyvas, toliau – LYA, f. K-1, ap. 58, b. 47337/3, t. 8, l. 50–51), dokumentų rinkinio „Masinės žudynės Lietuvoje“ 2 dalį (p. 141–142) ir Valentino Brandišausko straipsnį „Holokaustas Kėdainių apskrityje“ (p. 90). Dėl protokolo kopijos galite kreiptis į LYA.

Dėl 4 punkto d papunkčio

A. Bubnys nurodo, kad Kaune suformuotas Tautos darbo apsaugos batalionas vėliau vadintas Pagalbinės policijos tarnybos batalionu, po to – 1-uoju pagalbinės policijos tarnybos batalionu, o nuo 1941 m. gruodžio 20 d. – 13-uoju apsaugos batalionu. 1-ojo pagalbinės policijos tarnybos bataliono pavadinimas nurodytas 1941 m. rugsėjo 1 d. bataliono vado įsakyme Nr. 68 (LCVA, f. R-1444, ap. 2, b. 1a, t. 2, l. 100). Ši dokumentuota pavadinimų kaita leidžia V. Brandišausko Ariogalos įvykių aprašyme minimą 13-ąjį lietuvių savisaugos batalioną sieti su Centro tekste minimu 1-uoju batalionu.

Bataliono 3-ioji kuopa minima 1941 m. liepos 3 d. įsakyme Nr. 2 Tautos darbo apsaugos batalionui (LCVA, f. R-1444, ap. 1, b. 1, l. 17). A. Bubnys, aprašydamas 1941 m. rugsėjo 1 d. įvykius Ariogaloje, atvykusius karius priskiria šiai kuopai ir nurodo, kad jiems vadovavo Juozas Barzda. Tame pačiame straipsnyje nurodyta, kad 1941 m. rugpjūčio 18 d. J. Barzda buvo perkeltas į 2-ąjį batalioną, o 3-iosios kuopos vadu tapo Anatolijus Dagys. Vadovavimą konkrečiai išvykai reikėtų tikslinti pagal pirminius dokumentus. V. Brandišauskas, remdamasis V. Kadaravičiaus 1944 m. lapkričio 18 d. apklausos protokolu (LYA, f. K-1, ap. 58, b. 10034/3, l. 10), nurodo, kad iš Kauno atvyko apie 20 kariškių. Vardinis į Ariogalą atvykusių asmenų sąrašas šiose publikacijose nepateiktas.

Dėl 4 punkto e papunkčio

A. Bubnio straipsnyje Ariogalos policijos nuovados viršininku įvardijamas Leonas Čepas. Straipsnyje nurodoma, kad 1941 m. rugsėjo 1 d. jis sukvietė vietos policininkus ir baltaraiščius. V. Brandišauskas, nurodydamas L. Čepo pareigas, remiasi S. Jankausko parodymais (LYA, f. K-1, ap. 58, b. P-19074, l. 67). Aprašydamas tos dienos įvykius, autorius cituoja J. Kripo 1944 m. rugsėjo 23 d. apklausos protokolą, kuriame liudytojas nurodė, kad L. Čepas susirinkusius vyrus padalijo į dvi grupes (LYA, f. K-1, ap. 58, b. 15722/3, l. 16). L. Čepo paskyrimo dokumento nuoroda minėtose publikacijose nepateikta. Dėl nurodytų parodymų kopijų galite kreiptis į LYA.

Laikinai einantis generalinio direktoriaus pareigas Arūnas Bubnys

DETALŪS METADUOMENYS	
Dokumento sudarytojas (-ai)	Lietuvos Gyventojų Genocido ir Rezistencijos Tyrimo Centras
Dokumento pavadinimas (antraštė)	ARI-003 – Bendras prašymas dėl Ariogalos žydų žudynių vietos (KVR 2090)
Dokumento registracijos data ir numeris	2026-11-16 Nr. 55R-1157
Dokumento gavimo data ir dokumento gavimo registracijos numeris	-
Dokumento adresatas (-ai)	Piliečiai
Dokumento specifikacijos identifikavimo žymuo	ADOC-V1.0
Parašo paskirtis	Pasirašymas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Arūnas Bubnys Laikinai einantis generalinio direktoriaus pareigas
Parašo sukūrimo data ir laikas	2026-11-16 16:34
Parašo formatas	Einamojo galiojimo (XAdES-EPES)
Laiko žymoje nurodytas laikas	
Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją	RCSC IssuingCA-2
Sertifikato galiojimo laikas	2026-02-13 13:35 - 2028-02-13 13:35
Parašo paskirtis	Pasirašymas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Jolita Bernotienė Vyriausioji specialistė
Parašo sukūrimo data ir laikas	2026-11-16 16:46
Parašo formatas	Einamojo galiojimo (XAdES-EPES)
Laiko žymoje nurodytas laikas	
Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją	EID-SK 2016
Sertifikato galiojimo laikas	2022-06-02 10:42 - 2027-06-01 23:59
Informacija apie būdus, naudotus metaduomenų vientisumui užtikrinti	-
Pagrindinio dokumento priedų skaičius	0
Pagrindinio dokumento pridedamų dokumentų skaičius	0
Programinės įrangos, kuria naudojantis sudarytas elektroninis dokumentas, pavadinimas	Elpako v.20261109.12
Informacija apie elektroninio dokumento ir elektroninio (-ių) parašo (-ų) tikrinimą (tikrinimo data)	Tikrinant dokumentą nenustatyta jokių klaidų (2026-11-16)
Elektroninio dokumento nuorašo atspausdinimo data ir ją atspausdinęs darbuotojas	2026-11-16 nuorašą suformavo Jolita Bernotienė
Paieškos nuoroda	-
Papildomi metaduomenys	Nuorašą suformavo Dokumentų valdymo sistema „Deka Office“ (2026-11-16)

ŽEMAITIJOS NACIONALINIO PARKO DIREKCIJA

Biudžetinė įstaiga, Didžioji g. 10, LT-90420, Plateliai, Plungės r., tel. +370 448 49337,
el. p. znp@zemaitijosnp.lt, internetinio puslapio adresas: http://www.zemaitijosnpd.lrv.lt.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre,
kodas 191440964, PVM kodas LT914409610

Grant Arthur Gochin

2026-11- Nr. S
Į 2026-10-22 Nr. BAR - 003

DĖL JUOZO BARZDOS ĮAMŽINIMO ŽEMAITIJOS NACIONALINIO PARKO TERITORIJOJE

Žemaitijos nacionalinio parke buvo įamžintas Juozo Barzdos atminimas. Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centrui nustačius, kad Juozas Barzda, dalyvavo vokiečių saugumo policijos ir SD Lietuvoje organizuotose žydų naikinimo operacijose, kurios vyko Kauno VII, IV, IX fortuose ir provincijos vietovėse, VĮ Valstybinių miškų urėdijos Telšių regioninis padalinys užsakė archeologinius tyrimus Juozo Barzdos menamoje palaidojimo vietoje. Archeologai Juozo Barzdos palaikų nerado, 2008 m. pastatytas simbolinis antkapinis paminklas buvo nukeltas.

2004 m. rugpjūčio mėn. Babrungėnų kaime, prie Plungės–Platelių kelio, įrengtas ąžuolinis informacinis stendas informuojantis apie 1944 m. gruodžio 14 d. ant Iešnalio ežero nuleistą LLA desantininkų grupę, kuriame nurodoma, kad ltn. J. Barzda žuvo leidžiantis. Žemaitijos nacionalinio parko direkcija, suderinusi įamžinimo su iniciatoriumi – Albinu Klimu, Lietuvos laisvės armijos karių ir rėmėjų sąjunga 2026 m. spalio 26 d. ąžuolinę atminimo lentą skirtą Juozo Barzdos įamžinimui nuėmė.

Direktorius Ramūnas Lydis

Aldona Kuprelytė, +370 67786518, el.paštas: aldona.kuprelyte@zemaitijosnp.lt

DETALŪS METADUOMENYS	
Dokumento sudarytojas (-ai)	Žemaitijos nacionalinio parko direkcija 191440964, Didžioji g. 10, Plateliai, LT-90420 Plungės r.
Dokumento pavadinimas (antraštė)	DĖL JUOZO BARZDOS ĮAMŽINIMO ŽEMAITIJOS NACIONALINIO PARKO TERITORIJOJE
Dokumento registracijos data ir numeris	2026-11-16 Nr. S-432-1.41 Mr
Dokumento gavimo data ir dokumento gavimo registracijos numeris	–
Dokumento specifikacijos identifikavimo žymuo	ADOC-V1.0
Parašo paskirtis	Pasirašymas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Ramūnas Lydis, Direktorius, Administracija
Sertifikatas išduotas	RAMŪNAS LYDIS LT
Parašo sukūrimo data ir laikas	2026-11-13 17:26:16 (GMT+02:00)
Parašo formatas	XAdES-X-L
Laiko žymoje nurodytas laikas	2026-11-13 17:26:32 (GMT+02:00)
Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją	SK ID Solutions EID-Q 2021E, SK ID Solutions AS EE
Sertifikato galiojimo laikas	2026-02-02 18:21:32 – 2031-02-02 23:59:59
Informacija apie būdus, naudotus metaduomenų vientisumui užtikrinti	"Registravimas" paskirties metaduomenų vientisumas užtikrintas naudojant "RCSC IssuingCA-2, VI Registru Centras - i.k. 124110246 LT" išduotą sertifikatą "DBSIS, Informatikos ir ryšių departamentas prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos, į.k.188774822 LT", sertifikatas galioja nuo 2025-05-16 11:31:08 iki 2028-05-15 11:31:08
Pagrindinio dokumento priedų skaičius	–
Pagrindinio dokumento pridedamų dokumentų skaičius	–
Pridedamo dokumento sudarytojas (-ai)	–
Pridedamo dokumento pavadinimas (antraštė)	–
Pridedamo dokumento registracijos data ir numeris	–
Programinės įrangos, kuria naudojantis sudarytas elektroninis dokumentas, pavadinimas	DBSIS, versija 3.5.90.5
Informacija apie elektroninio dokumento ir elektroninio (-ių) parašo (-ų) tikrinimą (tikrinimo data)	Atitinka specifikacijos keliamus reikalavimus. Visi dokumente esantys elektroniniai parašai galioja (2026-11-16 10:04:07)
Paieškos nuoroda	–
Papildomi metaduomenys	Nuorašą suformavo 2026-11-16 10:04:07 DBSIS